

VERIKÖHA

Veriköha on vere eritus kõrist allpool olevatest hingamisteedest.

Veriköha põhjuseid on väga palju, mistõttu ligi veerandil juhtudest jääbki täpne põhjus selgitamata.

Veriköha käsitlemisel on 5 prioriteeti:

1. Tagada verejooksu ajal adekvaatne ventilatsioon ja oksügenisatsioon
2. Leida verejooksu kolle e veenduda, et verejooks on pulmonaalset päritolu
3. Otsida kasvajat või süsteemset haigust
4. Vajalikud radiograafilised uuringud
5. Optimaalne asend

Veriköha raskusaste määratakse eritava vere järgi:

- alla 5 ml vere ööpäevas on kerge
- kuni 600 ml ööpäevas on mõõdukas
- üle 600 ml ööpäevas raske e massiivne veriköha

Kuna ööpäevast mahtu on sageli raske hinnata, siis tuleb raskeks pidada veriköha, kus ühe kõhahooga eritub üle 50 ml verd.

Tähtsamad veriköha esilekutsuvad põhjused on: kopsuinfektsioonid, -tuberkuloos, -kasvajad.

Südamehaigus põhjustab veriköha 3% juhtudel, samuti kopsutraumad. Ligi veerandil juhtudest on põhjus teadmata.

Verejooks võib tekkida nii suure kui ka väikese vereringe veresoontest põhiliselt kolme mehhanismi kaudu:

1. suurenenud intravaskulaarse rõhu tõttu
2. infektsioonist, kasvajast tingitud veresoone erosioon
3. diatees

Diagnoos põhineb paljuski anamneesil – olemasolev kopsu- või südamehaigus, TBC. Pikaajaline mädase röga eritus võib anda viiteid põletikulisele protsessile.

Kaasuv kaalulangus, eriti suitetataval, üle 40-aastastel meestel võib viidata kasvaja olemasolule.

Hoolikalt tuleb uurida suuõõnt ja nina ekstrapulmonaarse verejooksu selgitamiseks.

EKG uuringutes esinevad anomaaliad võivad viidata kopsuarteri trombile (siiski sellel põhjusel verejooks harvaesinev). Kontrollida tuleb seedetrakti, et välistada ekslikku diagnoosi gastrointestinaalse verejooksu osas: haavandtõve anamnees, eelnev kõhuvalu, palpatoorselt pinges ja valulik kõht.

Ravi kiirabi etapil on sümptomaatiline – shoki profülaktika massiivse verejooksu korral, saturatsioonist lähtuv O₂-inhalatsioon, poolistuv asend kopsuventilatsiooni hõlbustamiseks. Kriitilises seisundis haige tuleb viia juhitavale hingamisele, pika transpordi ajal külili asendis veritsev kops allpool.